

PONAVLJANJE ZA 3.KONTROLNO NALOGO!

1. Definiraj pojem "tehnološki napredek"!

Tehnološki napredek so postopki, ki zmanjšujejo porabo p.d. in povečajo dobiček.

2. Naštej in definiraj različne vrste TN!

- UGRAJENI: imamo že neke nove stroje, ki so že tehnično dovršeni in zaposlimo izobražene ljudi
- NEUGRAJENI: izboljšujemo stanje (dodatno izobrazimo delavce,...)
- NEVTRALNI: p.d. se enakomerno zmanjša
- NENEVTRALNI/PRISTRANI: uporaba p.d. se ne zmanjšuje enakomerno (npr.:K 5%, D 10%)

3. Kako opazimo TN (kaj povzroči, kaj je rezultat)?

Pojavi se kot novi stroji, bolj izobraženi delavci, novi postopki,... TN povzroči zmanjševanje porabe p.d., prinaša večji dobiček, večjo količino, stroški padajo. Rezultat TN so manjša poraba p.d., večji dobiček, večja proizvedena količina, nižji stroški.

4. Grafično prikaži TN!

MP↑:

PP↑:

Q↑:

IZOKVANTA:

TRANSFORMACIJSKA KRIVULJA:

5. Definiraj kapital!

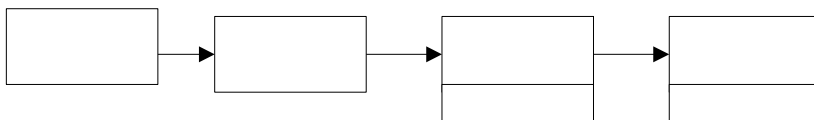
Kapital je večji znesek, ki ga vložimo v proizvodnjo.

6. Naštej oblike kapitala!

Oblike kapitala: denarni, proizvodnji in blagovni kapital.

7. S pomočjo sheme opiši oplajanje kapitala!

Oplajanje kapitala pomeni povečanje kapitala, povečuje se v proizvodnji.

8. Kako lahko podjetnik uporabi ustvarjen dobiček? Kako bi ga uporabil producent v popolni konkurenci? Kako monopolist?

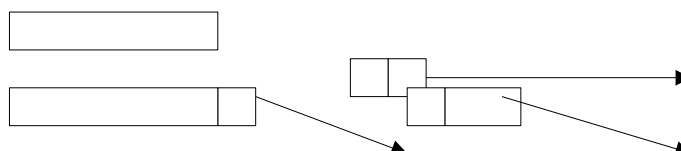
Podjetnik lahko uporabi dobiček deloma za lastno uporabo, del pa ga privarčuje oz. ga vloži nazaj v proizvodnjo (akumulira). Producent v popolni konkurenci, bi ga vložil v nadaljno proizvodnjo, medtem ko ga monopolist lahko uporabi v lastne namene.

9. Definiraj akumulacijo! Zakaj producent v popolni konkurenci akumulira?

Akumulacija je sredstvo za povečevanje dobička. Producent v popolni konkurenci akumulira zato, ker s tem, ko vloži del dobička v proizvodnjo se poveča kapital, ki pa omogoča povečanje dobička. Akumulira zaradi večjega dobička in pritiska konkurence.

10. Opiši logiko povečevanja kapitala. Opis dopolni s shemo.

Podjetnik vlaga dobiček, zato je večja proizvodnja, s tem pa je večji dobiček.

11. Kaj je značilno za kapital?

Za kapital je značilno, da se oplaja, s TN se povečuje.

12. Naštej prednosti produkcije s sodobnimi stroji.

- Stroji prevzamejo nekatera težka, naporna in mučna dela.
- Stroji znižujejo stroške na enoto(AC), s tem se izboljša življenjska raven.
- Povečanje produktivnosti dela.
- Novi stroji omogočajo proizvodnjo novih izdelkov.

13. Definiraj tehnično opremljenost dela. Kako se spremeni z uvedbo TN?

Tehnična opremljenost dela kaže s koliko produkcijskimi sredstvi v povprečju dela en zaposlen delavec. Z uvedbo TN se poveča.

14. Naštej vire kapitala posameznika (posameznega podjetja)!

- kredit → tuj kapital
- prihranki → lasten kapital → akumulacija + amortizacija

15. Naštej vire kapitala celotnega gospodarstva (države)!

- prihranki prebivalcev/ gospodinjev
- prihranki podjetij
- prihranki javnega sektorja/ država
- uvoz kapitala → posojila in pomoči

16. Definiraj avtomatizacijo in robotizacijo!

Pri avtomatizaciji je še vedno potrebna delovna sila, ki »streže« avtomatu. Te delovne sile pa je manj, več proizvedemo, manjši so stroški na enoto, krajši delovni čas, zaposlujemo izobražene ljudi. Pri robotizaciji pa roboti delajo samostojno, pomembno je to, da so roboti opravljeni in nadzirani računalniško.

17. Kako se spremeni struktura zaposlenih po uvedbi avtomatizacije?

Z uvedbo avtomatizacije je manj zaposlenih, zaposlujemo pa izobražene ljudi.

18. Naštej zahteve avtomatizacije (kaj potrebujemo ob uvedbi avtomatizacije)?

- Velik začetni kapital
- Visoko specializirano osebje za konstituiranje in gradnjo novih naprav
- Tehnično osebje za zagotavljanje nemotenega delovanja naprav in njihovo vzdrževanje
- Obsežno tržišče

19. Definiraj potrošek in strošek. Zapiši nekaj primerov.

Potrošek je fizična (u)poraba proizvodnih dejavnikov. (primeri:10kg moke, 1l vode,...) Strošek pa je vrednostno izražena poraba p.d.(primeri: 100000sit,...)

20. Naštej vrste stroškov, zapiši njihove značilnosti in jih grafično prikaži!

(LIST!!!)

21. Kaj je značilno za optimalno kombinacijo p.d. (def. opt. komb. p.d.)?

Optimalna kombinacija p.d. je najboljša kombinacija, kjer so stroški minimalni, dobiček pa je maksimalen.

22. Kako določimo optimalno kombinacijo p.d.? (naštej in opredeli)

Določimo jo na 2 načina:

- Izmed vseh kombinacij izberemo tisto z minimalnimi stroški

- S primerjavo mejnih produktov in cen vseh p.d.

23. **Kdaj uporabimo p.d., ki je 5X dražji od drugega?**

P.d., ki je 5X dražji od drugega bomo uporabili, ko nam bo prinesel 5X večji mejni produkt.